

UNITAT DOCENT DE PSICOLOGIA CLÍNICA

**UNITAT DOCENT MULTIPROFESSIONAL DE
SALUT MENTAL**

HOSPITAL UNIVERSITARI DE BELLVITGE

ITINERARI DE FORMACIÓ

Elaborat per: Isabel Mª Sanchez Díaz

Aprovat per la Comissió de Docència en data 31 de juliol de 2024 (acta 12/24)

COMISSIÓ DE DOCÈNCIA
HOSPITAL UNIVERSITARI DE BELLVITGE

UNITAT DOCENT DE PSICOLOGIA CLÍNICA
UNITAT DOCENT MULTIPROFESSIONAL DE SALUT MENTAL
Programa de l' especialitat adaptat al centre
ITINERARI DE FORMACIÓ

Autors: Dra. Isabel Mª Sánchez Díaz

L' itinerari formatiu de l' especialitat estableix totes les competències que han d' adquirir els residents durant el període de formació, el grau de supervisió i el nivell de responsabilitat en cada etapa, així com la descripció de l' avaluació que es realitzarà. Això permet al resident conèixer el seu programa formatiu des del seu inici i facilita la planificació i estructuració més adequades de la seva formació. Aprovat el 31 de juliol de 2024, en la reunió de la CD (acta 12/2024).

La **guia o itinerari formatiu tipus (GIFT)**, que és l'adaptació al centre del POE de l'especialitat, reflecteix els objectius docents de cada rotació, així com els coneixements i les habilitats a adquirir.

El **protocol de supervisió** permet que el resident conegui el seu nivell de responsabilitat i la supervisió que necessita per a les diferents activitats, segons l' any de formació.

El **protocol d' avaluació** permet al resident conèixer els diferents conceptes que s' han d' avaluar cada any, tant al tutor com al facultatiu resident.

COMPETÈNCIES I ACTIVITATS FORMATIVES DEL PLA DE FORMACIÓ
TRANSVERSAL COMÚ

Les competències transversals són comunes a totes, o bona part, de les especialitats en Ciències de la Salut. S' adquireixen mitjançant:

- Les accions formatives (cursos i tallers) organitzats per la Comissió de Docència, de realització obligatòria per a tots els residents i amb avaluació final.
- La pràctica integrada i tutoritzada en cadascuna de les unitats docents i amb avaluació continuada.
- L' autoaprenentatge guiat.

CURSOS D' OBLIGAT COMPLIMENT:

1. CURS DE BIOÈTICA. VALORS I ACTITUDS PROFESSIONALS (2 hores, de R1):

Adreçat a tots els residents de FSE:

- a. Conèixer els fonaments de la bioètica i el mètode de deliberació en la pràctica professional.
- b. Complir amb els principis i valors dels sistemes de salut i de la professió.
- c. Detectar i saber manejar situacions de conflicte ètic.
- d. Respectar els valors dels pacients, sense cap discriminació per raó.
- e. Aplicar adequadament el procés de consentiment informat.

- f. Valorar la capacitat dels pacients per prendre decisions sanitàries.
- g. Demostrar conèixer els aspectes ètics i legals relacionats amb l'atenció a menors, pacients discapacitats i en el final de la vida.
- h. Demostrar conèixer els aspectes ètics i legals relacionats amb el maneig de la informació, la documentació i la història clínica, per manejar la confidencialitat i el secret professional.
- i. Informar en els processos de planificació anticipada de les voluntats.
- j. Demostrar conèixer el funcionament dels Comitès d'Ètica Assistencial i de Recerca.

2. **CURS DE RCP (3h, R1):**

Adreçat a tots els residents de FSE:

- a. Suport vital bàsic.
- b. Suport vital intermedi.

3. **CURS DE MANEIG DE LA INFORMACIÓ CLÍNICA (3 hores, de R1):**

Adreçat a tots els residents de FSE:

- a. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'àmbit professional.
- b. Conèixer el funcionament del programa SAP (història clínica informatitzada), així com els programes GACELA i SILICON.
- c. Conèixer les característiques generals del sistema d'informació sanitari i interpretar els indicadors d'ús més freqüent.
- d. Conèixer els principis bàsics de codificació segons la nomenclatura internacional (CIE).

4. **CURS DE RECERCA**

Adreçat a tots els residents de FSE:

- a. Formular hipòtesis de treball en recerca. Saber aplicar el mètode científic.
- b. Aplicar els principis científics i bioètics de la recerca biomèdica i participar en el disseny i desenvolupament de projectes de recerca.
- c. Dissenyar, obtenir dades i realitzar estudis estadístics bàsics utilitzant programes informàtics.
- d. Desenvolupar habilitats per realitzar presentacions en reunions científiques, publicacions en revistes científiques, recerca bibliogràfica, lectura crítica d'articles, etc.
 - Curs d'Introducció a la Recerca (4 sessions d'1,5 hores, de R2).
 - Nivell intermedi (4 sessions d'1,5 hores, de R3).
 - Nivell avançat (4 sessions d'1,5 hores, de R4).

5. **CURS DE BONES PRÀCTIQUES A L'ENTORN DE SEGURETAT DEL PACIENT I DEL PROFESSIONAL (4 hores, de R1):**

- a. Conèixer les bases de la planificació, administració i organització sanitària tant a nivell estatal com autonòmic.
- b. Participar en l'elaboració de criteris, indicadors o estàndards de qualitat a partir d'evidències científiques (protocols, guies de pràctica clínica, etc.).
- c. Utilitzar eficientment els recursos disponibles.
- d. Conèixer la importància de la coordinació entre especialitats i nivells assistencials.
- e. Intimitat, confidencialitat i secret professional.

- f. Conèixer el reglament en matèria de protecció de dades.
 - g. Conèixer el sistema de notificació i atenció a segones víctimes.
 - h. Conèixer el protocol de transfusió segura de components sanguinis.
 - i. Conèixer el protocol de prevenció d'infeccions nosocomials.
 - j. Conèixer el protocol de cirurgia segura.
6. **CURS DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS: RISCOS BIOLÒGICS I RISCOS PSICOSOCIALS PER A RESIDENTS (3h, de R1):**

Adreçat a tots els residents de FSE:

- a. Aplicar mesures preventives i terapèutiques de protecció de riscos laborals i malalties del professional sanitari.
- b. Identificar situacions d'estrès personal i demanar ajuda quan sigui necessari.
- c. Desenvolupar habilitats per al maneig de l'estrès i la prevenció del burnout.
- d. Prevenció de l'exposició a agents biològics.
- e. Higiene Postural.
- f. Actuació en cas d'emergència.

7. **CURS DE BONES PRÀCTIQUES EN EL DIA A DIA A L'HOSPITAL (1h, de R1) (Benvinguda)**

Adreçat a tots els residents de FSE:

- a. Conèixer el protocol del dret a la intimitat del pacient.
- b. Respecte envers els pacients, la institució i organitzacions sanitàries.
- c. Tallers pràctics de bones pràctiques en el dia a dia a l'hospital.

En la Benvinguda dels residents es desenvolupen els següents cursos:

- Donació i trasplantament.
- Hospitalització a domicili.
- Protocol d'agressió sexual i violència de gènere.
- Protocol de pautes per protegir el dret a la intimitat del pacient.
- PROA: Programa d'optimització d'antibiòtics.
- Funcionament del Banc de Sang.
- Efectes adversos dels fàrmacs.
- Prescripcions a l'hospital.
- Higiene de mans.
- Drets i deures de la ciutadania en relació a la salut i atenció sanitària.
- Sol·licitud de proves complementàries i realització d'informes mèdics. Protecció de dades.
- Aspectes legals de la pràctica mèdica a urgències.
- Codis, que fer i no fer (Ictus, infart, suïcidi, sèpsia, poli traumàtic).

ROTACIONS ESTABLERTES I OBJECTIUS DOCENTS

Els objectius docents generals establerts, en el programa de formació de l'especialista en Psicologia Clínica de l'Hospital Universitari de Bellvitge, consisteixen en l'adquisició d'un perfil

de competències professionals que inclouen coneixements teòrics, habilitats específiques i actituds professionals que permetin a l' especialista en formació assolir l' compliment autònom de la seva especialitat.

Els objectius específics de formació del resident de psicologia clínica són els següents:

1) Coneixements teòrics relacionats amb els continguts assistencials, investigadors i docents de la rotació que estigui realitzant en curs (llibres, revistes científiques, articles científics, línies de recerca en curs, assistència a congressos, cursos, seminaris, etc.). Conèixer els marcs legals i institucionals del sistema sanitari públic a Espanya, així com el marc legal de la xarxa de Salut Mental de la Comunitat Autònoma de Catalunya.

2) Adquisició de competències específiques en avaluació psicològica:

- Conèixer els instruments i tècniques psicològiques per a la identificació dels trastorns mentals i dels factors de risc associats a ells.
- Habilitats en l' ús adequat de tècniques d' entrevista psicològica.
- Habilitats per planificar i realitzar una entrevista clínica.
- Conèixer les diferents proves d' avaluació psicològica i habilitat per seleccionar aquelles adequades per obtenir dades rellevants per a l' avaluació.
- Coneixements per a la interpretació de test psicològics.
- Habilitats en el maneig adequat dels protocols d' avaluació psicològica.
- Coneixements sobre com corregir, interpretar i analitzar les dades obtingudes a partir dels diferents mètodes i tècniques d' avaluació.
- Habilitats en l' establiment d' un diagnòstic dels trastorns mentals mitjançant tècniques d' avaluació adequades i seguint els criteris diagnòstics dels sistemes de classificacions internacionals de les malalties mentals.
- Coneixements per a la realització d' informes clínics, certificats i peritatges psicològics.

3) Adquisició de competències específiques en intervencions terapèutiques:

☐ Habilitats en la identificació, selecció i aplicació de les principals tècniques d' intervenció psicològica, contrastades empíricament.

☐ Coneixements i habilitats per:

- L' establiment adequat d' un pla d' intervenció clínica.
- L' elaboració, aplicació i avaluació de programes d' intervenció psicològica a nivell individual i grupal.
- L' elaboració, aplicació i avaluació de programes d' intervenció psicològica en pacients aguts i participació en la resolució de situacions de crisi.
- L' elaboració, aplicació i avaluació de programes d' intervenció psicològica per a la població infantil, adolescent i adults.
- L' elaboració i aplicació de programes de rehabilitació i atenció prolongats.
- L' elaboració d' un pla d' intervenció a partir del seu propòsit: prevenció, tractament, rehabilitació, etc.
- Decidir les estratègies d' intervenció més adequades en funció de cada cas per aconseguir els objectius terapèutics.
- La realització d' entrevistes motivacionals.
- La realització d' un seguiment sobre un cas clínic escollint objectius terapèutics pertinents i realistes.

- Per participar en la programació de les activitats preventives i de promoció de la salut, en coordinació amb els Equips Bàsics d' Atenció Primària.
- El desenvolupament de programes d' assessorament a altres agents socials no sanitaris.

4) Adquisició de **competències específiques de recerca en salut mental:**

☐ Coneixements i habilitats per:

- Saber formular un problema de recerca.
- Saber dissenyar, planificar i aplicar una recerca científica.
- Saber com accedir a la literatura científica i a la informació pertinent en relació amb el fenomen que es pretén investigar.
- Realitzar lectures crítiques d' articles científics.
- Sistematització i operativització de les variables objecte d' estudi, amb l' objectiu de poder dur a terme estudis i treballs de recerca.
- Elaboració d' articles científics.
- Elaboració de posters.
- Elaboració de comunicacions, ponències.
- Exposició oral de coneixements científics: casos clínics i revisions bibliogràfiques.
- Coneixement de les recomanacions APA/NICE sobre els tractaments empíricament validats.
- El maneig de metodologia i dissenys d' investigació clínica, social i epidemiològica en Salut Mental.

5) **Competències específiques en el treball professional:**

☐ Actituds i habilitats interpersonals per:

- El treball en equip i específicament a nivell multidisciplinari.
- L' escolta activa i empàtica. Atendre la conducta verbal i no verbal i avaluar el seu significat en els contextos comunicatius.
- Maneig de les emocions dins del context de teràpia.
- Integrar els resultats de la recerca, adaptant els tractaments empíricament validats en el propi camp d'actuació professional i/o dissenyar de nous.
- Comunicació oral dels resultats d' avaluació de manera argumentada.
- Mostrar capacitat crítica per valorar i discutir tant el propi treball com el d' altres professionals per aconseguir un treball de qualitat.

CRONOGRAMA DE ROTACIONS
PCL PSICOLOGIA CLÍNICA

Any de formació	Rotació/Contingut	Durada en mesos	Dispositiu on es realitza
R1	☐ Atenció salut mental comunitària, ambulatoria i atenció primària	11 mesos	Hospital Universitari de Bellvitge (Unitat de Salut Mental l'Hospitalet Nord)
R2	☐ Atenció Primària	3 mesos	CAP Just Oliveras Centre, CAP Just Oliveras Sant Josep, CAP Santa Eulàlia Sud, CAP Ramona Via
	☐ Addiccions	4 mesos	Hospital Universitari de Bellvitge
	☐ Rehabilitació Trastorn Mental Sever-I	4 mesos	Hospital de Dia Trastorn mental sever de l'Hospitalet i Hospital de Dia Trastorn mental sever de Sant Boi, Rehabilitació Comunitària de l'Hospitalet i Rehabilitació Comunitària de Sant Boi (Benito Menni Centre Assistencial Salut Mental (CASM))
R3	☐ Rehabilitació Trastorn Mental Sever-II	1 mes	Unitat de Recuperació Integral de TCA d'alta complexitat d'adults de l'Hospital Sagrat Cor Germanes Hospitalàries (Martorell)
	☐ Hospitalització Aguts de Psiquiatria	4 mesos	Hospital Universitari de Bellvitge
	☐ Psicologia clínica de la Salut, Interconsulta i Enllaç	6 mesos	Hospital Universitari de Bellvitge
R4	☐ Salut Mental Infanto-Juvenil.	5 mesos	Hospital de Día Germanes Hospitalàries Sagrat Cor Martorell y CSMIJ Martorell
	☐ Rotació externa	2 mesos	Dispositiu a triar
	☐ Àrees de formació específica (Unitat Trastorns Conducta Alimentària, Unitat Trastorn obsessivo compulsiu, Psicooncologia)	4 mesos	Hospital Universitari de Bellvitge/ Hospital Durán i Reynals (ICO)

ITINERARI DE L' ESPECIALITAT DE PSICOLOGIA CLINICA HUB

S'ha establert un itinerari formatiu per a l'especialitat de Psicologia Clínica, mitjançant el qual l'especialista en formació adquireixi els coneixements, habilitats i actituds professionals mitjançant una responsabilitat creixent i mitjançant una supervisió decreixent.

Els paràmetres següents contribueixen a operativitzar els graus de supervisió i responsabilitat del resident en els seus quatre anys de formació, segons s'especifica en el Reial decret 183/2008:

RESIDENT PRIMER ANY (R1)

Rotacions:

ATENCIÓ SALUT MENTAL COMUNITÀRIA, AMBULATÒRIA I ATENCIÓ PRIMÀRIA (11 MESOS):

Ubicació: Hospital Universitari de Bellvitge (**USM Hospitalet Nord**)

Facultatiu especialista responsable: Susana Jimenez Murcia, Rita Cristina Rodriguez Muñoz, Fernando Fernández Aranda, Isabel Sanchez Diaz

Objectius d'aprenentatge específics:

- Adquirir coneixements sobre les psicopatologies més prevalents en Atenció Primària, els trastorns somàtics associats a patologia mental i el seguiment dels trastorns mentals greus en la comunitat.
- Realitzar la detecció, el diagnòstic i tractament psicològic dels trastorns mentals en Atenció Primària: trastorns adaptatius, detecció precoç de conductes addictives, grups de risc (famílies desestructurades, víctimes de maltractament, cuidadors de malalts, immigrants).
- Participar en el funcionament dels equips multidisciplinaris d'Atenció Primària.

Coneixements:

- Conèixer els programes de prevenció i promoció de la salut.
- Conèixer les bases organitzatives dels Centres d'Atenció Primària de salut.

Habilitats

- L'avaluació dels casos susceptibles de ser derivats als Serveis de Salut Mental.
- La planificació, realització i seguiment de tractaments psicològics individuals, de parella, de família i de grup de trastorns adaptatius i dels trastorns mentals més prevalents en l'Atenció Primària.

Nivell de supervisió:

Els actes del resident tindran un grau de supervisió de **nivell 3**: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació en salut mental d'adults tant en atenció primària com comunitària. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació incrementant-se de forma progressiva a mesura que augmentin les seves competències, de forma gradual el resident passarà a tenir un **nivell 2** de supervisió al final de rotació.

L'objectiu és que el resident vagi aprenent el maneig de les patologies més prevalents en atenció primària, adquirint major autonomia en les seves actuacions respecte a les següents

activitats: primeres visites, avaluació psicològica i la planificació i desenvolupament d' un pla terapèutic, establint objectius de tractament i tècniques a aplicar.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES A REALITZAR (R1)

Els R1 tenen múltiples cursos obligatoris a l' inici de la residència, per tant, s' han de ponderar més que la resta d' activitats complementàries

Cursos obligatoris:

- Els obligatoris dins de les competències transversals de la Comissió de Docència.
- Curs teòric en Salut Mental (MIR, PIR, EIR).

Presentació de sessions (servei, generals, residents, bibliogràfiques):

- Participació en les sessions clíniques del servei pel qual està rotant (presentació de pacients ingressats).
- Participació en l'organització d'alguna sessió de revisió de temes monogràfics o bibliogràfica (1/any).
- Assistència a les sessions mensuals organitzades per la Comissió de Docència de l' hospital.
- Assistència a les sessions clíniques i bibliogràfiques setmanals que organitza el Servei de Psicologia Clínica del nostre hospital.
- Participació en les sessions diàries del servei: pacients ingressats, pacients altats.
- Participació en Jornades, Congressos i Seminaris.
- Realització de cursos específics.
- Participació en les sessions de recerca organitzades pel Servei de Psicologia Clínica del nostre hospital.

RESIDENT SEGON ANY (R2)

Rotacions:

ATENCIÓ PRIMÀRIA (3 MESOS)

Ubicació: CAP Just Oliveras Centre, CAP Just Oliveras Sant Josep, CAP Santa Eulàlia Sud, CAP Ramona Via

Facultatiu especialista responsable: Daniel Rivilla Frias

Objectius d' aprenentatge específics:

- Participar en el funcionament dels equips multidisciplinaris d' Atenció Primària.
- Realitzar la detecció, diagnòstic i tractament psicològic dels trastorns d' adaptació i reactius amb especial atenció als grups de risc i situacions especials: famílies desestructurades, víctimes de maltractament, familiars i cuidadors de malalts, immigrants, persones i col·lectius en risc d' exclusió social.
- Realitzar intervencions psicològiques per a la prevenció primària, secundària, i terciària dels trastorns mentals i del comportament en les diferents etapes del cicle vital.
- Participar en programes de promoció i prevenció de la salut.
- Realitzar la planificació, realització i seguiment de tractaments psicològics i psicoterapèutics individuals, de parella, de família i de grup de trastorns reactius i adaptatius i dels trastorns mentals i del comportament més prevalents en Atenció Primària.

- Conèixer i manejar la detecció, diagnòstic i tractament precoç de conductes addictives.
- Conèixer i manejar l'assessorament i consell a grups de suport i agents socials no sanitaris: associacions de familiars i/o de malalts; grups d' auto-ajuda; comunitat educativa.
- Elaborar informes clínics.

Coneixements

- Conèixer els aspectes bàsics de l' organització, funcionament i gestió dels Centres d' Atenció Primària de Salut.
- Conèixer i participar en els espais de coordinació organitzats des d' Atenció Primària.
- Adquirir coneixements sobre les psicopatologies més prevalents en Atenció Primària i sobre el diagnòstic diferencial.
- Adquirir coneixements sobre els trastorns somàtics associats a la patologia mental.
- Conèixer els criteris de derivació a nivell especialitzat i en concret als dispositius de Salut Mental.
- Adquirir coneixements sobre el seguiment dels trastorns mentals greus en la comunitat.
- Adquirir coneixements sobre el seguiment dels trastorns crònics des d' Atenció Primària.
- Conèixer els programes de promoció i prevenció de la salut.
- Conèixer el treball que realitzen altres professionals sanitaris (MAP, Infermeria, Pediatria i Treballador social)

Habilitats

Adquisició d' habilitats per a:

- L' establiment d' un diagnòstic, una orientació terapèutica i el diagnòstic diferencial en les psicopatologies més prevalents en Atenció Primària.
- La valoració de l' impacte de la malaltia física sobre l' estat mental i la qualitat de vida del pacient i la seva família.
- L' avaluació directa de casos susceptibles de ser derivats als serveis de Salut Mental.
- Intervencions psicològiques per a la prevenció primària, secundària, i terciària dels trastorns mentals: tècniques específiques d' entrevista clínica, maneig d' entrevista a familiars i promoure consciència de trastorn.
- La promoció i educació per a la salut.
- Treballar en equip de forma multidisciplinària.

Nivell de supervisió

Les següents actuacions tindran un grau de supervisió de **nivell 3**: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació incrementant-se de forma progressiva en activitats com en l' avaluació directa de casos susceptibles de ser derivats als serveis de Salut Mental i la planificació d' intervencions psicològiques per a la prevenció primària, secundària, i terciària dels trastorns mentals.

Activitats com l' elaboració d' informes clínics, el grau de supervisió serà gradual durant la rotació, s' iniciarà amb un nivell 3 assolint un **nivell 2** al final de la rotació, però no validarà cap document oficial de forma autònoma i sense supervisió.

ADICCIONS (4 MESOS) (ADICCIONS COMPORTAMENTALS + ADICCIONS A SUBSTÀNCIES)

ADDICCIONS COMPORTAMENTALS (3 MESOS)

Ubicació: Servei de Psicologia Clínica, Hospital Universitari de Bellvitge. Unitat d' Addiccions Comportamentals.

Facultatiu especialista responsable psicologia: Mónica Gómez Peña.

Objectius d' aprenentatge específics:

- Adaptar-se a l' organització i el funcionament del dispositiu assistencial de la Unitat d' Addiccions Comportamentals.
- Saber establir una orientació diagnòstica i terapèutica de les diferents addiccions comportamentals, d'acord amb els sistemes de classificació internacionals i els consensos d'experts (atès que algunes addiccions comportamentals encara no han estat reconegudes i incorporades en els manuals diagnòstics dels trastorns mentals, com per exemple la compra compulsiva, l'addicció a Internet o a les xarxes socials, ..).
- Realitzar una entrevista clínica a nivell motivacional en pacients amb Addiccions Comportamentals.
- Planificar una coordinació interdisciplinària: psiquiatres, assistents socials, centres penitenciaris, associacions de rehabilitació, etc.
- Aplicar els tractaments d'intervenció psicològica per a l'abordatge del Trastorn de Joc i altres Addiccions conductuals (Compra Compulsiva, Addicció a Internet, Addicció a Videojocs, Addicció al Sexe).

Coneixements

- Conèixer el protocol d' entrevista clínica, avaluació i tractament de la Unitat d' Addiccions Comportamentals.
- Conèixer els criteris d' inclusió per a les diferents modalitats terapèutiques, protocol·litzades i manualitzades.
- Conèixer els tractaments psicològics més eficaços i efectius per a l' abordatge del Trastorn de Joc i d' altres Addiccions conductuals: compra compulsiva, Internet, videojocs, sexe, en format individual i grupal.

Habilitats

- Per al maneig de la primera entrevista semiestructurada, manualitzada i protocol·litzada.
- En tècniques específiques d' entrevista com l' entrevista motivacional i la seva posada en pràctica de manera progressiva.
- En l' administració, correcció i interpretació d' instruments psicomètrics específics per a l' avaluació psicològica en addiccions comportamentals.
 - *Escala diagnòstica per al joc patològic de Lesieur i Blume (SOGS)*
 - *Escala diagnòstica de joc patològic de Stinchfield*
 - *Escala I7 d' Impulsivitat d' Eysenck*
 - *Inventari de Temperament i Caràcter de Cloninger, revisat (TCI-R)*
 - *Inventari de 90 Síntomes de Derogatis, revisat (SCL-90-R)*
 - *Escala d'Impulsivitat de Barratt (BIS-11)*
 - *Escala d'Impulsivitat (UPPS)*
 - *Escala d'avaluació de l'estat motivacional per a Trastorn de Joc (URICA)*

- *Escales específiques per a l'avaluació d'addicció a compra compulsiva, Internet, videojocs i sexe*
- *Altres Escales Complementàries (DUDIT, AUDIT, UPPS, DERS, YFAS-2, ERQ, ASRS, etc.)*
- En l'entrevista de devolució de resultats de l'exploració psicològica.
- En la presa de decisions segons els criteris d'inclusió d'un pacient a les diferents modalitats terapèutiques protocol·litzades.
- En la presa de decisions quant a derivació a altres dispositius assistencials (Centre de Salut Mental d'Adults, Centre d'Atenció al Drogodependent, teràpia de parella, teràpia familiar, etc.)
- En l'aplicació dels protocols de tractament cognitiu-conductual de la Unitat d'Addiccions Comportamentals i en les tècniques psicològiques més utilitzades:
 - Psicoeducació
 - Registre de la conducta problema
 - Control d'estímuls
 - Maneig de contingències
 - Reestructuració Cognitiva
 - Solució de problemes
 - Entrenament en assertivitat
 - Autoreforç
 - Prevenció de Recaigudes
 - Intervenció familiar
- En l'elaboració d'informes d'assistència ambulatoria.

Nivell de supervisió:

Els següents actes tindran un grau de supervisió de **nivell 3**: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació, incrementant-se de forma progressiva a mesura que augmentin les seves competències per la qual cosa de forma gradual passaran a tenir un **nivell 2** de supervisió al final de rotació: realització de l'entrevista clínica en pacients amb addiccions comportamentals, entrevistes a familiars, administració, correcció i interpretació de proves psicomètriques, diagnòstic i diagnòstic diferencial de les diferents addiccions comportamentals, desenvolupament d'un pla terapèutic, establiment d'objectius de tractament i aplicació de tècniques cognitiu-conductuals.

ADDICCIONS A SUBSTÀNCIES (1 MES)

Ubicació: **Unitat de Tòxics (Alcohol)**: Hospital Universitari Bellvitge

Facultatiu especialista responsable: Monica Gómez Peña

Objectius d'aprenentatge específics:

- Saber establir diagnòstics per als trastorns per ús o abús de substàncies i la patologia dual.

- Reconèixer les característiques clíniques de les síndromes d'abstinència i d'intoxicació aguda als diversos tòxics (alcohol, cocaïna, opiàcis, cànnabis, etc).
- Dominar les habilitats bàsiques en l'entrevista motivacional.
- Coordinació multidisciplinària amb altres professionals i amb altres dispositius assistencials.
- Adquirir competències per abordar els trastorns addictius: entrevista clínica, anàlisi funcional de l'addicció, tècniques d'avaluació específiques, procediments d'intervenció psicològica.

Coneixements

- Conèixer el fenomen de les addiccions: principals substàncies addictives, patrons de consum, incidència en població general, programes de prevenció, tractament i reducció de danys.
- Conèixer els diversos abordatges psicoterapèutics (individuals i grupals) en el tractament d'abús i dependència a tòxics. Tractament i prevenció de recaigudes, en el trastorn d'abús i dependència a diversos tòxics.
- Conèixer els criteris d'ingrés a unitat hospitalització.
- Conèixer les bases organitzatives de la Unitat de Toxicomanies.
- Conèixer els diferents rols professionals dins de l'equip interdisciplinar.
- Conèixer els diferents recursos assistencials: centres ambulatoris, centres de dia, unitats de desintoxicació, unitats especialitzades, comunitats terapèutiques).

Habilitats

- En l'avaluació, diagnòstic i valoració de primeres consultes: història toxicològica, gravetat de l'addicció.
- En la realització d'històries clíniques.
- En l'elaboració d'informes clínics.
- En el disseny i aplicació de programes de teràpia específics en les addiccions.
- L'entrevista motivacional.
- L'avaluació i tractament de la patologia dual.

Nivell de supervisió:

Els actes del resident tindran un grau de supervisió de **nivell 3**: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació en addiccions a substàncies tant a nivell ambulatori, hospital de dia o internament. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació incrementant-se de forma progressiva a mesura que augmentin les seves competències, de forma gradual el resident passarà a tenir un **nivell 2** de supervisió al final de rotació.

L'objectiu és que el resident vagi adquirint el maneig de les addiccions a substàncies adquirint major autonomia en les seves actuacions respecte a la planificació i desenvolupament d'un pla terapèutic, establint objectius de tractament i tècniques a aplicar en l'abordatge de pacients amb toxicomanies.

REHABILITACIÓ DEL TRASTORN MENTAL SEVER I (4 MESOS)

Ubicació: Hospital de Dia Trastorn mental Sever de l'Hospitalet i Hospital de Dia Trastorn

mental sever de Sant Boi, Rehabilitació Comunitària de l'Hospitalet i Rehabilitació Comunitària de Sant Boi (Benito Menni Centre Assistencial Salut Mental (CASM).

Facultatiu especialista responsable: Beatriz González (Hospital Benito Menni) i Fernando Fernández-Aranda (HUB-H. Sagrat Cor de Martorell)

Objectius d'aprenentatge específics:

- Conèixer les bases organitzatives de Servei de Rehabilitació del Trastorn Mental Sever.
- Aplicar tècniques específiques d'intervenció psicològica per a la reducció de dèficits cognitius, emocionals i socials.
- Aplicar programes d'entrenament en habilitats socials, i afrontament de l'estrès amb l'objectiu de millorar la integració social, familiar i laboral.
- Aplicar programes psicoeducatius adreçats a potenciar i recuperar les habilitats i capacitats emocionals, socials i intel·lectuals dels pacients amb trastorn mental sever.
- Utilitzar programes psicoeducatius adreçats a les famílies amb l'objectiu de millorar el coneixement del procés de la malaltia del seu familiar, cooperar amb el tractament, per contribuir a reduir la càrrega emocional i augmentar la possibilitat de relacions afectives i de suport.
- Avaluar i tractar la patologia dual.

Coneixements

- Conèixer els programes psicoeducatius i de prevenció de recaigudes en el trastorn mental greu.
- Coordinació amb altres recursos sociosanitaris: conèixer els dispositius socials i sanitaris implicats en el pla de tractament (centres de dia, unitats de rehabilitació, hospitals de dia, pisos assistits, tallers ocupacionals).

Habilitats

- En l'avaluació psicològica dels dèficits: instruments específics.
- En l'elaboració de plans individualitzats de rehabilitació.
- En l'avaluació, desenvolupament i aplicació de programes per desenvolupar i/o en la recuperació de la capacitat de maneig personal i dels hàbits d'autocura.
- Desenvolupament de programes i activitats encaminats a millorar la integració social, familiar i laboral.
- Implantació de programes de psicoeducació adreçat a familiars.
- Desenvolupament de programes d'entrenament per a una vida autònoma.
- Aplicació de tècniques específiques d'intervenció psicològica per a: reducció de dèficits cognitius, emocionals i socials, millora d'adherència al tractament, etc.

Nivell de supervisió

Els següents actes tindran un grau de supervisió de **nivell 3**: implica la supervisió contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació, en l'abordatge de pacients amb trastorn mental sever. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació incrementant-se de forma progressiva a un **nivell 2** de supervisió en activitats com l'avaluació, desenvolupament i aplicació de programes de rehabilitació en diferents àrees en aquest tipus de pacients.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES A REALITZAR (R2)

- Assistència a les sessions mensuals organitzades per la Comissió de Docència de l' Hospital.
- Participació en Jornades, Congressos i Seminaris.
- Realització de cursos específics.
- Participació en les sessions de recerca organitzades pel Servei de Psicologia del nostre hospital.
- Presentació de casos clínics amb revisió bibliogràfica en les sessions que organitza el Servei de Psicologia d' HUB.
- Possibilitat d' iniciar algun postgrau, màster o doctorat.
- Participació en activitats de docència adreçat a estudiants: prevenció i promoció de la salut.
- Participar activament en alguna línia d'investigació que s'està duent a terme en el nostre servei, col·laborant amb els adjunts en la preparació de posters, comunicacions, o sent coautor d'alguna publicació.

RESIDENT TERCER ANY (R3)

Rotacions:

REHABILITACIÓ DEL TRASTORN MENTAL SEVER II (1 MES)

Ubicació: Unitat Integral Trastorns de la Conducta Alimentària d' Alta complexitat i Llarga Durada, H. Sagrat Cor-Germanes Hospitalàries, Martorell)

Facultatiu especialista responsable: Fernando Fernández Aranda (HUB-H. Sagrat Cor de Martorell)

Objectius d' aprenentatge específics:

- Conèixer les bases organitzatives de la Unitat Integral de Trastorns de la Conducta Alimentària d' Alta Complexitat i Durada.
- Aplicar tècniques específiques d'intervenció psicològica (*mindfulness*, entre d'altres) per al maneig d'estats emocionals negatius.
- Aplicar programes d' entrenament en habilitats socials, imatge corporal, resolució de problemes, regulació emocional i motivacionals amb l' objectiu de millorar les capacitats d' integració socio-familiar i adherència al tractament.
- Utilitzar estratègies d' intervenció familiar, dirigides a reduir barreres interpersonals, identificar funcionalitats interpersonals mantenidores i augmentar el suport familiar i comprensió del trastorn. Facilitar la incorporació de *family-meals* com a objectiu terapèutic.
- Potenciar i recuperar les habilitats i capacitats sociolacionals del pacient, amb l' objectiu de detectar potencialitats intrapersonals i increment de l' autoestima dels pacients amb TCA de llarga durada, en els quals han fracassat nombrosos tractaments previs.
- Avaluar i manejar les autoagressions del pacient.
- Assistir a les reunions setmanals de supervisió i aprendre com cohesionar el programa i membres del grup.

Coneixements

- Conèixer els programes psicoterapèutics i de prevenció de recaigudes en el TCA d' alta complexitat i llarga durada.
- Coordinació amb les Unitats de TCA de referència i conèixer el maneig de la transició assistencial. Així com, conèixer altres recursos comunitaris, socials i sanitaris implicats en el pla de tractament.

Habilitats

- En l' avaluació psicològica de pacients de llarga durada i complexitat amb TCA, identificació dels factors nuclears i dèficits en la qualitat de vida: instruments específics i interpretació.
- En l'elaboració de plans individualitzats de rehabilitació (pla terapèutic individualitzat).
- En l'avaluació, desenvolupament i aplicació de programes per desenvolupar i/o recuperar la capacitat de maneig i estima personal, hàbits d'autocura i maneig d'estratègies adequades per afavorir l'autocontrol davant d'autoagressions.
- Desenvolupament de programes i activitats encaminats a millorar la integració social, familiar i laboral.
- Implantació de programes de psicoeducació adreçat al pacient i cures personals.
- Desenvolupament de programes d' entrenament per a una vida autònoma.
- Aplicació de tècniques específiques d' intervenció psicològica per a: reducció de dèficits cognitius, emocionals i socials, millora d' adherència al tractament, etc.

Nivell de supervisió

Els següents actes tindran un grau de supervisió de **nivell 3**: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació en l' abordatge de pacients amb trastorn mental sever. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació incrementant-se de forma progressiva a un **nivell 2** de supervisió en activitats com l' avaluació, desenvolupament i aplicació de programes de rehabilitació en diferents àrees en aquest tipus de pacients i teràpies grupals.

HOSPITALITZACIÓ D'AGUTS DE PSIQUIATRIA (4 MESOS)

Ubicació: Servei de Psiquiatria, Hospital Universitari de Bellvitge.

Facultatius especialistes responsables: José Manuel Crespo, M^a del Pino Alonso, Fernando Contreras i Mikel Urretavizcaya.

Objectius d' aprenentatge específics:

- Realitzar una entrevista clínica psiquiàtrica en pacients psiquiàtrics adults en fase aguda.
- Realitzar una anamnesi, exploració psicopatològica, diagnòstic i avaluació del pacient agut hospitalitzat.
- Realitzar una anamnesi, exploració psicopatològica, diagnòstic i avaluació del pacient agut a Urgències
- Aprendre la recollida d' informació de diferents fonts, entrevista familiars i aprenentatge de la relació metge-pacient-família.
- Manejar els protocols específics en aquest tipus de pacients, tant en l'àmbit d'hospitalització com en l'àmbit d'Urgències (agitació, risc suïcida, negativisme, etc.).

- Realitzar una avaluació psicològica en el pacient agut (administrar, corregir i interpretar proves psicomètriques)
- Atendre pacients ingressats de cadascuna de les patologies més comunes: esquizofrènia, trastorns bipolars, melancòlics, TOC, trastorns exògens, etc.
- Elaborar informes clínics.

Coneixements

- Conèixer els principis i bases organitzatives del dispositiu assistencial.
- Coneixement de les tècniques neurobiològiques i psicològiques bàsiques en el procediment diagnòstic.
- Conèixer l'avaluació, diagnòstic i tractament del pacient psiquiàtric en fase aguda.
- Adquirir coneixements sobre altres abordatges terapèutics (Teràpia Electroconvulsiva TEC i psicofàrmacs).
- Conèixer la feina que fan altres professionals sanitaris
- Conèixer el treball que realitzen altres professionals sanitaris en l'àmbit d' Urgències

Habilitats

Adquisició d' habilitats per a:

- La intervenció psicològica en el pacient agut: tècniques específiques d' entrevista clínica, maneig d' entrevista a familiars i promoure consciència de trastorn.
- L'acollida del pacient en situació aguda i de crisi a Urgències.
- La selecció i administració de proves psicomètriques concretes per a l'avaluació de personalitat, psicopatologia i/o intel·ligència (*Inventari Multifàsic de la Personalitat de Minnesota, MMPI-II-RF; Inventari Clínic Multiaxial de Millon; MCMI-III; Escala Wechler d'Intel·ligència per a Adults, WAIS-III-IV*)
- La correcció i interpretació de les proves psicomètriques administrades.
- L'elaboració d' informes clínics de les avaluacions realitzades en el pacient agut.
- L'establiment d' un diagnòstic i una orientació terapèutica i el diagnòstic diferencial.
- Treballar en equip de forma multidisciplinària.

Nivell de supervisió

Els següents actes tindran un grau de supervisió de **nivell 3**: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació, incrementant-se de forma progressiva en activitats com l'acollida del pacient en situació de crisi, realització d' entrevista clínica en pacients aguts, entrevistes familiars i establiment d' una orientació diagnòstica i pla de tractament.

Activitats com l'administració i correcció de proves psicomètriques i l'elaboració d' informes clínics, el grau de supervisió serà gradual durant la rotació, s' iniciarà amb un nivell 3 assolint un **nivell 2** al final de la rotació, però no validarà cap document oficial de forma autònoma i sense supervisió.

PSICOLOGIA CLÍNICA DE LA SALUT, INTERCONSULTA I ENLLAÇ (6 MESOS)

PSICOLOGIA D'ENLLAÇ/INTERCONSULTA

Ubicació: Servei de Psicologia Clínica, Hospital Universitari de Bellvitge. Unitat d' Interconsulta del Servei de Psicologia Clínica. Unitat de Psicooncologia-ICO.

Facultatiu especialista responsable psicologia: Susana Jiménez Murcia, Mónica Gómez Peña, Isabel M Sánchez Díaz, Jessica Sánchez González, Fernando Fernández Aranda, Inmaculada Rico Pons

Objectius d' aprenentatge específics:

- Realitzar una entrevista clínica psicopatològica en pacients psiquiàtrics amb patologia orgànica.
- Saber establir un diagnòstic i un diagnòstic diferencial seguint els criteris diagnòstics DSM-5.
- Diferenciar el trastorn mental del trastorn mental a causa de malaltia orgànica.
- Avaluació i maneig dels trastorns psiquiàtrics i psicològics habituals en pacients medicoquirúrgics.
- Intervenir en crisi i intervencions psicoterapèutiques de suport en pacients medicoquirúrgics (incloent-hi els familiars).

Coneixements

- Conèixer els principis i bases organitzatives del dispositiu.
- Conèixer el model d' interconsulta en psicologia d' enllaç.
- Conèixer els diferents tipus de patologia orgànica que poden comportar comorbiditat a nivell psicopatològic.
- Conèixer la feina que fan altres professionals sanitaris.

Habilitats

- Adquirir habilitats en el diagnòstic i diagnòstic diferencial entre trastorn mental i trastorns mentals a causa de malaltia mèdica.
- Adquirir habilitats en tècniques d' entrevista i exploracions psicopatològiques de pacients ingressats a les diferents unitats de l' Hospital Universitari de Bellvitge.
- Treballar en equip de forma multidisciplinària.

Nivell de supervisió

Els següents actes tindran un grau de supervisió de **nivell 3**: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació, incrementant-se de forma progressiva fins a un **nivell 2** en activitats com: la realització d' entrevista clínica i exploracions psicopatològiques en pacients ingressats en altres unitats de l' hospital, establir un diagnòstic i un diagnòstic diferencial entre trastorn mental i trastorns mentals a causa de malaltia mèdica.

NEUROPSICOLOGIA (rotació paral·lela a la d'Interconsulta)

Ubicació: Servei de Neurologia, Hospital Universitari de Bellvitge. Unitat de Neuropsicologia del Servei de Neurologia.

Facultatiu especialista responsable neuropsicòloga: Immaculada Rico Pons

Objectius d'aprenentatge específics:

- Saber realitzar una història clínica neuropsicològica.
- Seleccionar les proves i tècniques d'avaluació adequades.
- Realitzar una entrevista clínica psiquiàtrica en pacients amb patologia neurològica.
- Establir un diagnòstic seguint els criteris diagnòstics DSM-5.
- Administrar, corregir i interpretar les proves psicomètriques neuropsicològiques.
- Saber quantificar i delimitar les funcions alterades i preservades i establir un diagnòstic diferencial: demència versus deteriorament normal en l'envelliment.
- Elaborar informes clínics a nivell neuropsicològic.

Coneixements

- Conèixer els principis i bases organitzatives del dispositiu.
- Conèixer els instruments específics d'exploració neuropsicològica.
- Conèixer el treball que realitzen altres professionals

Habilitats

- En l'administració d'instruments específics d'exploració neuropsicològica a pacients derivats per la Unitat de Neurologia.
- En la realització d'exploracions neuropsicològiques mitjançant els següents instruments d'avaluació:
 - *Programa Integrat d'Homologació Neuropsicològica-Test Barcelona*
 - *Escala de Memòria de Wechsler-Revisada (WMS-R)*
 - *Escala de d'intel·ligència de Wechsler (WAIS-IV)*
 - *Test d'Orientació de Benton*
 - *Test de Denominació de Boston*
 - *Torres de Hanoi*
 - *Mini Examen Cognoscitiu*
- En la interpretació dels resultats de l'avaluació neuropsicològica.
- En l'establiment de l'orientació diagnòstica en pacients traumàtics.
- En el diagnòstic i diagnòstic diferencial de les diferents patologies neurològiques.
- En la intervenció de pacients pre-operatoris a nivell ambulatori: estimulació de diferents zones cerebrals mitjançant proves neuropsicològiques.
- En l'elaboració d'informes neuropsicològics.

Nivell de supervisió

Els següents actes tindran un grau de supervisió de **nivell 3**: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació en neuropsicologia. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació incrementant-se de forma progressiva en activitats com la realització de l'entrevista clínica psiquiàtrica en pacients amb patologia neurològica, establiment de l'orientació diagnòstica en pacients traumàtics, diagnòstic i diagnòstic diferencial de les diferents patologies neurològiques i durant la implantació de tècniques

diagnòstiques o en procediments de més complexitat nous per al resident com per exemple en la intervenció en pacients pre-operatoris a nivell ambulatori.

Activitats com l' administració, exploració i correcció de proves neuropsicològiques i l' elaboració d' informes clínics a nivell neuropsicològic, el grau de supervisió serà gradual durant la rotació, s' iniciarà amb un nivell 3 assolint un **nivell 2** al final de la rotació.

PSICOONCOLOGIA (rotació paral·lela a la d'Interconsulta)

Ubicació: Unitat de Psicooncologia. Edifici ICO. Unitat Docent Hospital Universitari de Bellvitge

Facultatiu especialista responsable: Maria Llers de Fruits, Cristian Ochoa Arnedo
Nohemí Marcos Vilà, Jorge Mate Méndez, Cristina Bierge Casas, Francisco Gil Moncayo, Daniel Fernando Martínez Uribe

Objectius d'aprenentatge específics:

- Realitzar les primeres entrevistes en pacients en procés oncològic.
- Aplicar els tractaments psicològics en el pacient oncològic i familiars, tant a nivell individual com grupal, en règim ambulatori i en situació d'ingrés en Unitat Oncològica.
- Establir un pla d'intervenció psicològica per a pacients oncològics.
 - Programes psicoeducatius
 - Grups de suport
 - Intervenció familiar
 - Avaluació i tractament del dolor.
- Aplicar tècniques cognitives, tècniques narratives des de la Psicologia Positiva.
- Elaborar d'informes clínics.
- Realitzar la coordinació multidisciplinària amb altres professionals i amb altres dispositius assistencials.

Coneixements

- Conèixer el protocol d'entrevista clínica, avaluació i tractament de la Unitat de Psicooncologia.
- Conèixer els tractaments psicològics més eficaços i efectius per a l'abordatge del pacient oncològic.

Habilitats

- Avaluació i diagnòstic mitjançant entrevista clínica.
- Diagnòstic i diagnòstic diferencial de clínica psiquiàtrica en context de processos oncològics.
- La comunicació d'informació al pacient oncològic i als seus familiars: diagnòstic, situació pal·liativa.
- *Counselling*: habilitats de comunicació i d'informació al pacient oncològic i a la família.
- En l'administració, correcció i interpretació de resultats d'instruments d'avaluació en psicooncologia:
 - *Inventari d'Experiències Extremes*
 - *Valoració de la visió de si mateix, el món i els altres*
 - *Escala d'identitat personal i canvi*
 - *Escala de símptomes posttraumàtics (PTSD)*

- La coordinació amb personal d' infermeria, psiquiatria i treball social per supervisar casos complexos.

Nivell de supervisió

Els següents actes tindran un grau de supervisió de **nivell 3**: implica la supervisió, contínua, personal i presencial, per part del facultatiu especialista responsable de la formació en psicooncologia. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació, incrementant-se de forma progressiva a mesura que augmentin les seves competències. De forma gradual passaran a tenir un **nivell 2** de supervisió al final de rotació en les següents activitats: realització de l' entrevista clínica en pacients oncològics, comunicació d' informació al pacient oncològic i familiars, establir un pla d' intervenció psicològica per a pacients oncològics i aplicar tècniques des de la Psicologia Positiva.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES A REALITZAR (R3)

- Assistència a les sessions mensuals organitzades per la Comissió de Docència de l' Hospital.
- Assistència a les sessions clíniques i bibliogràfiques setmanals que organitza el Servei de Psicologia de l' hospital on estigui realitzant la rotació.
- Participació en Jornades, Congressos i Seminaris.
- Realització de cursos específics.
- Participació en les sessions de recerca organitzades pel Servei de Psicologia del nostre hospital.
- Possibilitat d' iniciar algun postgrau, màster o doctorat.
- Programa de doctorat i propostes de tesi.
- Recerca d' informació, consultes bibliogràfiques, presentació sessions clíniques, confecció i presentació de posters i redacció d' articles.
- Intervenció en projectes d' investigació: disseny de protocols, recollida d' informació, recollida de mostres, redacció d' articles com a autor o coautor.
- Sol·licitud i gestió d'ajuts.
- Inici a la docència: Intervenció en grups de pràctiques i seminaris.

RESIDENT QUART ANY (R4)

Rotacions:

SALUT MENTAL INFANTO-JUVENIL (5 MESOS)

Ubicació: Hospital de Día Germanes Hospitalàries Sagrat Cor Martorell y CSMIJ Martorell

Facultatius especialistes responsables: Fernando Boatas. Francesca Amores.

Objectius d' aprenentatge específics:

- Realitzar una anamnesi clínica en població infanto-juvenil.
- Saber establir un diagnòstic i diagnòstic diferencial de les diferents patologies d' acord amb els sistemes de classificació homologats en població infantojuvenil.
- Saber establir, implementar i avaluar un pla d' intervenció psicològica en població infanto-juvenil.

- Seleccionar i aplicar diverses tècniques cognitiu-conductuals més adequades per a cada patologia/pacient.
- Adquirir les habilitats necessàries per implementar tractaments individuals i grupals.
- Reconèixer els predictors i la necessitat de seguiment o de tractament en les malalties mentals d' inici precoç.
- Elaborar informes clínics.

Coneixements

- Conèixer la patologia psiquiàtrica i la forma de presentació més freqüent en l' edat infanto-juvenil.
- Conèixer el funcionament i mètode d'organització d'un Hospital de Dia Infanto-Juvenil i un centre de salut mental infanto-juvenil (CSMIJ).
- Conèixer els criteris d'ingrés als diferents serveis (Unitat d'aguts, Hospital de dia).
- Conèixer la feina que fan altres professionals sanitaris.
- Conèixer els instruments d' avaluació específics en població infanto-juvenil.

Habilitats

- En l' exploració psicopatològica.
- Maneig de l' entrevista clínica semiestructurada per a pacients i cuidadors.
- Adquirir habilitats en l' entrevista per a la recollida de dades tant en el pacient, com en la família o altres informadors, reconèixer la psicopatologia en aquest context, orientar un diagnòstic.
- En l' avaluació, diagnòstic i tractament en població infanto-juvenil que consulta un hospital de dia i a nivell ambulatori.
- En l' establiment del diagnòstic principal i diagnòstics diferencials en població infanto-juvenil.
- Treball en equip,
- En l' administració i interpretació d' instruments d' avaluació específics:
 - *Escala d'intel·ligència de Wechsler (WAIS)*
 - *Escala d'intel·ligència de Wechsler per a nens (WISC-R)*
 - *Inventari Multifàsic de Personalitat de Minnesota per a Adolescents (MMPI-A)*
 - *Qüestionari de maduresa Neuropsicològica infantil (CUMANIN)*
 - *Escales d'Avaluació de Conners (CTRS-28)*
 - *Test de reversió*
 - *Bateria de Socialització-Autoavaluació (BAS-3)*
 - *Escala de Actituds cap al menjar (EAT-26)*
 - *Escala de Actituds cap al menjar (EAT-40)*
 - *Qüestionari d' influències sobre el model estètic corporal*
 - *Escala d'ansietat estat-tret sobre l'aparença física (PASTAS)*
 - *Qüestionari d'Etapes de Canvi a la Bulímia Nerviosa*
 - *Clima Social: Família (FES)*
 - *Qüestionari de punts forts i febles (SDQ)*
 - *Inventari de depressió per a infants i adolescents de Beck (CDI)*
 - *Qüestionari d'Autocontrol infantil i adolescent (CACIA)*
 - *Versió infantil de l'Escala Yale-Brown d'Obsessions i compulsions*
 - *Qüestionari de Antecedents de Trastorns Alimentaris (CATA)*
 - *Qüestionari de Situacions Escolars Revisat (SSQ-R)*
 - *Qüestionari de Situacions a casa Revisat (HSQ-R)*

- Realització de diverses exploracions psicomètriques de coeficient intel·lectual, mesures de desenvolupament infantil i proves neuropsicològiques infanto-juvenils.
- Aplicació d' un pla de tractament d' orientació cognitiu-conductual, en format individual i grupal amb les principals tècniques terapèutiques:
 - Psicoeducació
 - Exposició amb prevenció de resposta en viu i en imaginació
 - Maneig de Contingències per a cuidadors
 - Control d' estímuls
 - Tècniques de relaxació i respiració
 - Reestructuració cognitiva
 - Activació conductual
 - Entrenament en HHSS
 - Entrenament en maneig de l' ansietat
 - Economia de fitxes
- Assessorament i dotació de recursos als cuidadors mitjançant l' establiment de sessions setmanals de *feedback* sota la supervisió del facultatiu.

Nivell de supervisió

Les següents funcions tindran un grau de supervisió de **nivell 3**: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació en salut mental infantojuvenil. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació, incrementant-se de forma progressiva a mesura que augmentin els seus coneixements en psicopatologia i habilitats comunicatives amb població infantojuvenil. De forma gradual passaran a tenir un **nivell 2** de supervisió al final de rotació en les següents activitats: realització de l' entrevista clínica adreçada a infants i adolescents, la comunicació amb familiars i establir un pla d' intervenció psicològica amb la col.laboració familiar.

Objectius d' aprenentatge específics:

- Adquirir habilitats en l' avaluació, el diagnòstic i diagnòstic diferencial de les diferents patologies d' acord amb els sistemes de classificació homologats en població infantojuvenil.
- Establir un diagnòstic seguint els criteris diagnòstics DSM-5.
- Establir, implementar i avaluar un pla d' intervenció psicològica en població infanto-juvenil tant a nivell individual com grupal.
- Saber aplicar un pla de tractament cognitiu-conductual tant a nivell individual com grupal.
- Elaborar informes clínics.
- Seleccionar i aplicar les tècniques conductuals més adequades per a cada patologia i edat del pacient:
 - Psicoeducació
 - Exposició amb prevenció de resposta en viu i en imaginació
 - Maneig de Contingència per als cuidadors
 - Control d' estímuls
 - Tècniques de relaxació i respiració
 - Reestructuració Cognitiva
 - Activació Conductual
 - Entrenament en Habilitats Socials
 - Entrenament en el maneig de l' ansietat
 - Economia de fitxes

ROTACIÓ EXTERNA (2 mesos)

S'estimula la formació en centres estrangers acreditats per a la docència, com el *Maudsley Hospital* (Londres), l'Hospital Universitari de Nantes (França), el Departament de Psiquiatria-Psicologia de l'Hospital Clínic de Viena (Àustria), el Servei de Psicopatologia de l'Hospital Universitari de Tübingen (Alemanya), entre d'altres. Tots ells lideren nombroses publicacions i experiència clínica sobre diverses patologies, des d'un abordatge integral de la salut mental, basat en les evidències. Així mateix, es fomenta la formació en centres docents nacionals de reconegut prestigi.

Objectius:

Ampliar coneixements teòrics, habilitats i actituds professionals que complementin l' itinerari formatiu del programa de formació.

Àrees DE FORMACIÓ ESPECÍFICA (4 MESOS- A escollir d'entre Mòdul TCA-TOC i Aprofundir en Psicooncologia)

UNITAT DE TRASTORNS DE LA CONDUCTA ALIMENTÀRIA TCA (4 MESOS en paral·lel a rotació Unitat TOC)

Ubicació: Servei de Psicologia Clínica, Hospital Universitari de Bellvitge. Unitat de Trastorns de la Conducta Alimentària

Facultatius especialistes responsables psicologia: Fernando Fernández Aranda, Isabel M. Sánchez Díaz, Jéssica Sánchez González

Objectius d'aprenentatge específics:

- Adaptar-se a l'organització i el funcionament del dispositiu assistencial de la Unitat de Trastorns de la Conducta Alimentària, així com d'altres recursos extra-hospitalaris.
- Realitzar una entrevista clínica de caràcter motivacional en pacients amb TCA.
- Establir una orientació diagnòstica i terapèutica de les diferents patologies alimentàries, d'acord amb els sistemes de classificació internacionals.
- Planificar la coordinació interdisciplinària: psiquiatres, nutricionista, personal d'infermeria, assistents socials, etc.
- Aplicar els tractaments d'intervenció psicològica per a l'abordatge dels diferents Trastorns de la Conducta Alimentària (Anorèxia i Bulímia Nerviosa, Trastorn de la Conducta Alimentària No Especificat (TCANE), Trastorn per Atracament, ARFID, etc.), tant a nivell grupal com individual.

Coneixements

- Conèixer el protocol d'entrevista clínica, avaluació i tractament de la Unitat de Trastorns de la Conducta Alimentària.
- Conèixer les bases teòriques de l'entrevista motivacional.
- Conèixer els tractaments psicològics més eficaços i efectius, per a l'abordatge dels diversos trastorns de l'alimentació: anorèxia nerviosa, bulímia nerviosa, TCANE, trastorn per atracament, tant en format individual com en grupal i específic, en varons.

Habilitats

- En el maneig de la primera entrevista semiestructurada i d' altres tècniques d' entrevista com l' entrevista motivacional.
- L' administració, correcció i interpretació dels resultats dels instruments específics següents:
 - BITE "Escala d'avaluació de conductes purgatives"
 - EDI-2 "Inventari de Trastorns de l'Alimentació"
 - YFAS-2 "Addicció al menjar a Yail"
 - TCI-R "Inventari de Temperament i Caràcter de Cloninger"
 - SCL-90-R "Escala de 90 símptomes" de Derogatis
 - Altres escales complementàries (DERS, UPPS, ERQ, ASRS, etc.)
- El diagnòstic i diagnòstic diferencial de les diferents patologies alimentàries, d' acord amb els sistemes de classificació internacionals.
- Intervenció cognitiu-conductual dels trastorns de la conducta alimentària a nivell individual i grupal i les principals tècniques de la qual a utilitzar són les següents:
 - Psicoeducació
 - Registre de la conducta alimentària
 - Reestructuració Cognitiva
 - Exposició amb Prevenció de Resposta
 - Prevenció de Recaigudes
 - Intervenció familiar
- Elaboració d' informes d' assistència ambulatoria.

Nivell de supervisió

Les següents funcions tindran, inicialment, un grau de supervisió de **nivell 3** i de forma gradual passaran a un grau de supervisió de **nivell 2 i 1**, fins al final de la rotació en les següents activitats: realització de l' entrevista clínica en pacients amb TCA, entrevistes a familiars i cuidadors a l' Hospital de Dia, administració, correcció i interpretació de proves psicomètriques, diagnòstic i diagnòstic diferencial de les diferents patologies alimentàries, desenvolupament d' un pla terapèutic, establiment d' objectius de tractament i aplicació de tècniques cognitiu- conductuals.

L'objectiu és que el resident vagi adquirint el maneig de la patologia alimentària amb més autonomia en les seves actuacions, però sempre amb l'autorització del facultatiu especialista responsable.

TRASTORN OBSESSIU-COMPULSIU TOC (4 MESOS en paral·lel a rotació Unitat Trastorns de la Conducta Alimentària)

Ubicació: Servei de Psicologia Clínica, Hospital Universitari de Bellvitge. Unitat de Trastorn Obsessivo compulsiu

Facultatiu especialista responsable psicologia: Isabel M. Sánchez Díaz

Objectius d' aprenentatge específics:

- Adaptar-se a les bases organitzatives i de funcionament de la Unitat de Trastorn Obsessivo-Compulsiu.
- Establir una orientació diagnòstica i terapèutica del pacient amb Trastorn Obsessiu-Compulsiu (TOC), d'acord amb els sistemes de classificació internacionals

- Realitzar un diagnòstic diferencial del TOC amb la clínica obsessiva present en altres trastorns mentals.
- Realitzar una entrevista clínica a nivell motivacional en pacients amb Trastorn Obsessiu-Compulsiu.
- Planificar una coordinació interdisciplinària: psiquiatres, psicòlegs, personal d' infermeria, assistents socials, etc.
- Aplicar els tractaments d' intervenció psicològica per a l' abordatge del Trastorn Obsessiu-Compulsiu.
- Entendre i aplicar correctament la tècnica d' Exposició amb Prevenció de Resposta.

Coneixements

- Conèixer el protocol d' entrevista clínica, avaluació i tractament de la Unitat de Trastorn Obsessiu-Compulsiu.
- Conèixer les bases teòriques de l' entrevista motivacional.
- Conèixer els tractaments psicològics més eficaços i efectius per a l' abordatge del TOC, en format individual i grupal.

Habilitats

- Per al maneig de la primera entrevista semiestructurada, així com tècniques específiques d' entrevista com l' entrevista motivacional.
- L' administració, correcció i interpretació d' instruments psicomètrics específics per a l' avaluació psicològica del TOC.
 - *RAS de Salkovskis*
 - *RIQ de Salkovskis*
 - *FMPS de Frost*
 - *TAF de Shafran*
 - *TCQ de Wells i Davis*
 - *OBQ-87 "Qüestionari de Creences Obsessives"*
 - *III-31 "Inventari d'interpretació d'intrusions"*
 - *YBOCS "Escala Obsessió-Compulsió de Yale-Brown"*
 - *DYBOCS "Escala dimensional d'Obsessió-Compulsió de Yale-Brown"*
- El diagnòstic i diagnòstic diferencial de les diferents patologies d' acord amb els sistemes de classificació internacionals.
- El tractament cognitiu-conductual del TOC i del Trastorn per Acumulació a nivell individual i grupal i les principals tècniques a utilitzar són les següents:
 - Psicoeducació
 - Exposició amb Prevenció de Resposta en viu i en imaginació
 - Tècniques cognitives. Reestructuració cognitiva, tècniques específiques per al trastorn obsessivocompressiu (tècnica del doble estàndard, tècniques per al maneig del *Thought Action Fusion (TAF)*, tècniques del *continuum*, etc.
 - Prevenció de Recaigudes
 - Intervenció familiar
- L' elaboració d' informes d' assistència ambulatoria.

Nivell de supervisió

Les següents funcions tindran, un grau de supervisió de **nivell 2-1** fins al final de la rotació en les següents activitats: realització de l'entrevista clínica en pacients amb trastorn obsessiu compulsiu, entrevistes a familiars, administració, correcció i interpretació de proves psicomètriques, diagnòstic i diagnòstic diferencial de la clínica obsessiva, desenvolupament d'un pla terapèutic en Exposició amb Prevenció de Resposta, establiment d'objectius de tractament i aplicació d'altres tècniques cognitiu-conductuals.

PSICOONCOLOGIA (4 mesos)

Ubicació: Unitat de Psicooncologia. Edifici ICO. Unitat Docent Hospital Universitari de Bellvitge

Facultatiu especialista responsable: Maria Llers de fruits

Objectius d'aprenentatge específics:

- Realitzar les primeres entrevistes en pacients en procés oncològic.
- Aplicar els tractaments psicològics en el pacient oncològic i familiars, tant a nivell individual com grupal, en règim ambulatori i en situació d'ingrés en Unitat Oncològica.
- Establir un pla d'intervenció psicològica per a pacients oncològics.
 - Programes psicoeducatius
 - Grups de suport
 - Intervenció familiar
 - Avaluació i tractament del dolor.
- Aplicar tècniques cognitives, tècniques narratives des de la Psicologia Positiva.
- Elaboració d'informes clínics.
- Coordinació multidisciplinària amb altres professionals i amb altres dispositius assistencials.

Coneixements

- Conèixer el protocol d'entrevista clínica, avaluació i tractament de la Unitat de Psicooncologia.
- Conèixer els tractaments psicològics més eficaços i efectius per a l'abordatge del pacient oncològic.

Habilitats

- Avaluació i diagnòstic mitjançant entrevista clínica.
- Diagnòstic i diagnòstic diferencial de clínica psiquiàtrica en context de processos oncològics.
- La comunicació d'informació al pacient oncològic i als seus familiars: diagnòstic, situació pal·liativa.
- *Counselling*: habilitats de comunicació i d'informació al pacient oncològic i a la família.
- En l'administració, correcció i interpretació de resultats d'instruments d'avaluació en psicooncologia:
 - *Inventari d'Experiències Extremes*
 - *Valoració de la visió de si mateix, el món i els altres*
 - *Escala d'identitat personal i canvi*
 - *Escala de símptomes posttraumàtics (PTSD)*
- La coordinació amb personal d'infermeria, psiquiatria i treball social per supervisar casos complexos.

Nivell de supervisió

En aquesta rotació específica, atès que ja hauran rotat prèviament per psicooncologia durant el període R3, com a rotació obligatòria i englobada dins de l' epígraf Psicologia clínica de la Salut, Interconsulta i Enllaç, tindrà un grau de supervisió de **nivell 2** en les següents activitats: realització de l' entrevista clínica en pacients oncològics, comunicació d' informació al pacient oncològic i familiars, establir un pla d' intervenció psicològica per a pacients oncològics i aplicar tècniques des de la Psicologia Positiva.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES A REALITZAR (R4)

- Assistència a les sessions mensuals organitzades per la Comissió de Docència de l' hospital.
- Assistència a les sessions clíniques i bibliogràfiques setmanals que organitza el Servei de l' hospital on estigui realitzant la rotació.
- Participació en Jornades, Congressos i Seminaris.
- Realització de cursos específics.
- Assistència a les sessions clíniques i bibliogràfiques setmanals que organitza el Servei de Psicologia del nostre Hospital.
- Participació en les sessions de recerca organitzades pel Servei de Psicologia del nostre hospital.
- Pot iniciar algun postgrau, màster o doctorat.
- Pot participar activament en línies d'investigació que s'està duent a terme en el nostre servei, col·laborant amb els adjunts en la preparació de posters, comunicacions, o sent autor o coautor d'alguna publicació.